

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

2:a årg.

Den 4 November 1900

N:r 6

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Generalen greve M. W. Hamilton* (med 1 porträtt). *D:r Leonard Holmström och Hoilans folkhögskola* (med 4 illustrationer). *Drifgarnsfiske* (med 3 illustrationer). *Från Stockholms skärgård* (med 3 illustrationer). *Papegojan*. Humoresk af E. Fourrier. *Stortingets öppnande och prins Gustaf Adolfs trohetsed* (med 1 illustration). *Rikskanslärsskiftet i Tyskland* (med 3 porträtt). *De gamla torgbunnarnas arftagare* (med 4 illustrationer). *En elektrisk luftjärnväg* (med 1 illustration). *Gyp* (med 1 porträtt). *En schackkonstnär* (med 1 porträtt). *En mecenat*. Af Richard Harding Davis. *Veckans porträttgalleri* (med 7 porträtt). *Från HVAR 8 DAGS fjärde täflan för amatörfotografer* (med 3 illustrationer).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

Foto. Dahllöf, Sthlm.

GENERALEN GREFVE M. W. HAMILTON.

GENERALEN GREFVE M. W. HAMILTON.

Om man utom kronprinsen och de furstliga titulärgeneralerna frånräknar generallöjtnanterna och generalmajorerna, är det svenska generalitetet icke mer än två man starkt. Den ene af dessa »riktiga generaler» är grefve Sven Lagerberg — »general Sven» — den andre är grefve Malcolm Walter Hamilton. Den förre fyller om några månader 79 år, den senare har i dagarna — den 24 oktober — passerat det 75:te. Båda äro populära män, grefve Lagerberg som bekant i alledes enastående grad, ehuru ingendera haft tillfälle att vinna sin popularitet på slagfältet.

Grefve Malcolm Hamilton har dock ett gammalt fälttågsminne och det från själfva året 1848, då han som ung underlöjtnant vid Västgöta regemente deltog i kommenderingen till Fyen. Tre år därefter utnämndes han till löjtnant i armén och förordnades samma år till generalstabsofficer. Efter en ny treårsperiod utnämndes han till löjtnant vid nyss nämnda regemente och två år därefter till kapten i armén. Det var 1856. Tre år därefter åtföljde han generallöjtnanten grefve Nils Gyldestolpe på dennes beskickning till Wien för att tillkännagifva tronskiftet, och tre år senare — tretalet tycks ha spelat en genomgående roll i hans lif — blef han major i armén. År 1864 blef han stabchef i tredje militärdistriktet, en befattning, som han behöll till 1870, då han utnämndes till öfverlöjtnant i armén och till major vid Västmanlands regemente. Samma år förflyttades han till Södermanlands regemente såsom öfverlöjtnant och förste major. Men redan efter ett par år återvände han till västgötarna såsom öfverste och regementschef. Besöket hos sörmäländingarne blef endast en högst fransysk visit.

Efter återkomsten till Västergötland började han tagas i anspråk äfven för andra uppdrag. Bl. a. utsågs han till ordförande i styrelsen för Lidköping—Skara—Stenstorps järnvägsaktiebolag, en post, som han behöll ända till 1886. Som en gård af erkänsla för hans

intresse för länets angelägenheter kallades han 1888 till hedersledamot af Skaraborgs läns hushållningssällskap.

Under tiden hade hans militära karriär oafbrutet fortgått. Han hade bevistat arméns fullmäktiges och krigsbefälets sammanträden, beordrats att öfvervara de franska höstmanövrerna (1880) och utsetts till ledamot i komitéerna för upprättande af nytt tjänstgöringsreglemente för armén. År 1885 hade han blifvit generalmajor i armén och tillförordnad generalbefälhafvare i tredje militärdistriktet, hvarifrån han två år därefter såsom ordinarie generalbefälhafvare öfverflyttades till andra militärdistriktet, af hvars militärförening han året därpå kallades till hedersledamot. Åren 1890—91 var han medlem af komitén för granskning till ny härordning. År 1892 blef han generallöjtnant i armén och 1893 inspektör för militärläroverken. Samma år tog han afsked från generalbefälet i andra arméfördelningen, som han sedan endast en kort tid förvaltat under arméfördelningschefens tjänstledighet. Inspektoratet öfver militärläroverken behöll han till 1896, då han förordnades till inspektör för trängen. Om härtill lägges, att han varit militärledamot af högsta domstolen, styresman för krigsvetenskapsakademien och ledamot af riddarhusdirektionen samt fortfarande är ordförande i Stockholms borgarskolas styrelse, torde näppeligen något viktigare nummer hafva förbigåtts på den långa listan af hans ämbets- och förtroendeuppdrag.

Det ligger i den »improduktiva» beskaffenheten af militärens verksamhet, när han icke får tillfälle att göra sig gällande vare sig som fältherre eller organisator, att t. o. m. en lifsgärning som grefve Hamiltons, trots den nästan öfverträffliga glansen i hans karriär, åtminstone icke utom fackmannakretsen framträder annat än i årtal och data. Och ändå finns det ingen, som bestrider, att grefve Hamiltons karriär byggts på en solid begåfning och ett redbart och outtröttligt arbete.

DR LEONARD HOLMSTRÖM OCH HVILANS FOLKHÖGSKOLA.

Under vintern 1867 bildades i Bara härad (i trakten af Lund) af mestadels yngre landtkare en förening för att diskutera politiska och ekonomiska frågor. Den ledande mannen här var Ola Andersson från Nordanå, sedermera bekant såsom en af de mest inflytelserika medlemmarne i riksdagens landtmannaparti. På hans initiativ beslöt »Bara landtkareklubb», som den kallades, att upprätta en skola, där landtmännens söner kunde erhålla medborgerlig och praktisk bildning utöfver den, som bestods i folkskolan. En komité tillsattes för att vidtaga de förberedande åtgärderna, och redan hösten 1868 öppnades i den gamla f. d. landsvägskrogn *Hvilan* (mellan Lund och Malmö) Sveriges första folkhögskola.

Svärigheten var att finna en lämplig föreståndare. Men på rekommendation af den framstående geologen, professor Torrell utsågs därtill en yngre vetenskapsman vid Lunds universitet, docenten i geologi och tillika adjunkt vid Lunds katedralskola, fil. doktor Leonard Holmström.

Från sina första dagar på den nya verksamhetsplatsen har dr Holmström berättat följande episod:

En dag, innan skolan ännu var öppnad, stannade en vagn på gården, en herre trädde in i den gamla krog salen och begärde att få sig ett glas öl. Utan att låta sig förbluffas framsatte dr. H. det rekvirerade till gästen, som tydligen icke hade reda på stället förändrade karaktär. När han ville betala förtäringen afböjdes detta med den förklaringen, att som han var den förste gästen efter den nye världens ditkomst skulle han ha sin förfriskning gratis.

»Jaså, herrn har nyss öfvertagit rörelsen», utlät sig den främmande.

»Ja, jag har så», blef svaret.

»Ja, då skall jag säga herrn», förklarade främlingen med beskyddande välvilja, »att om bara herrn är ordentlig och sköter sig, så går det nog bra». Hvarpå han reste sin väg, fortfarande i den tron, att den vänlige herrn var en krogvärd.

Men »värden» skötte sig bra — och »rörelsen» har gått framåt.

Obemärkt i sin begynnelse har folkhögskolan tillkämpat sig en plats som en betydande faktor för den svenska landtkbefolkningens utveckling i kulturellt hänseende. Och därvid har särskildt Hvilan och dess föreståndare varit af afgörande betydelse för sakens framgång i det hela. Hvilan har alltsedan sin början varit den mest besökta af svenska folkhögskolor; därifrån har ock utgått ett flertal föreståndare till öfriga inrättningar af samma slag, hvilka med Hvilan som mönster uppstått i skilda delar af riket.

Hvilans elever räknas nu i flera tusental, och många äro de hem på skånska landsbygden som fått sin prägel af folkhögskolans inflytande. Att utbilda en dugande och upplyst landtmannaklass, med allsidiga kunskaper inom sitt yrke samt ej minst starka intressen för lifvets andliga kraf, är det mål, hvartill doktor Holmström sträfvat och som det äfven i hög grad förunnats honom att realisera. Hemligheten af hans framgång ligger — hos honom som hos hvarje framstående lärare — ej så mycket i den stora undervisningsskicklighet, han otvifvelaktigt besitter, som i det starka personliga inflytande, han utöfvar på sina lärjungar. Och för detta har han att tacka

DR LEONARD HOLMSTRÖM.

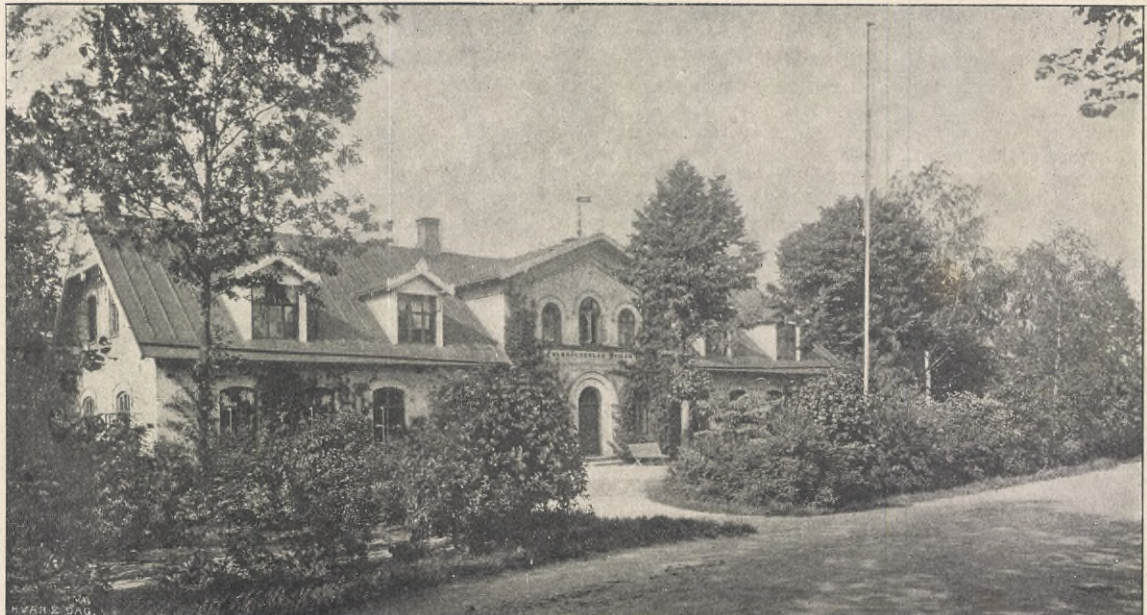
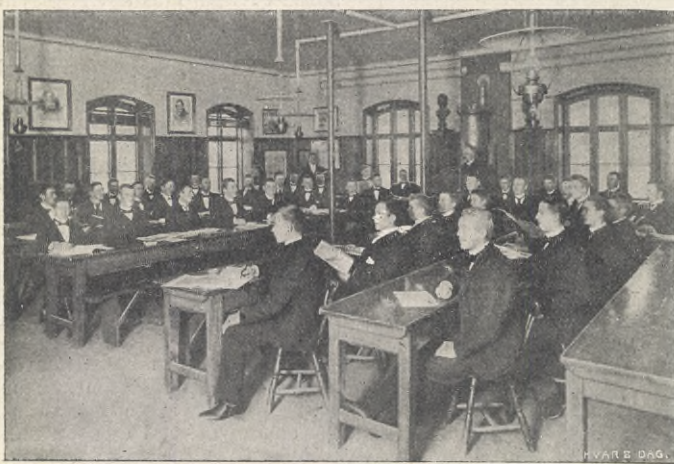

Foto. Lina Jonn, Lund.

FOLKHÖGSKOLAN HVILAN.

GÅRDSINTERIÖR MED GYMNASTIK-
Huset till Höger

I SKOLSALEN.

en för hans kall ovärderlig förening af anlag och intressen för livets såväl praktiska som ideela sidor. Hans undervisning har därför städe lika mycket lagt sig vinn om att uppfostra och utbilda lärjungarnes karaktär som att väcka deras intelligens och meddela dem för lifvet nyttiga kunskaper och färdigheter. Skolan har därigenom aldrig släppt sitt ideela mål ur sikte för de praktiska intressenas kraf. — Men för att i möjligaste grad tillgodose dessa sistnämnda inrättade dr Holmström redan på 1870-talet som öfverbyggnad på den egentliga folkhögskolan en s. k. andra årskurs med undervisning hufvudsakligen i naturvetenskap och landtbruksämnen, sedermera kallad landtmannaskola.

Sedan 1873 är på Hvilan äfven kvinnlig folkhögskola, som pågår om somrarne, och vid hvars anordning och ledning dr H. erhållit ett kraftigt stöd i sin maka, Hedvig Gustafva, f. Nordström.

Som vetenskapsman har dr Holmström alltid sträfvat att göra sina forskningar fruktbarande, icke blott inom undervisningen, utan äfven direkt i det praktiska arbetets tjänst. Han har sålunda — utom de läroböcker och uppsatser, han i stort antal författat inom olika grenar af naturvetenskap och landtushållning — ofta varit anlitad som sakkunnig vid anläggandet af vattenverk, tegelbruk och

andra industriella inrättningar, som beröra geologens arbetsområde, och särskildt torde han inom lerindustrien vara den främste vetenskaplige auktoriteten i vårt land.

Men hvad han är, framför allt är han ungdomsledare och ungdomsvän. Med aldrig svikande välvilja och intresse följer han sina elevers utveckling, äfven långt sedan de lämnat läroanstalten, och mången ung man och kvinna har hans goda råd och kraftiga hjälp att tacka för den fortkomst de vunnit i lifvet.

Ofta har han också — hur obenägen han med sin stora personliga anspråkslöshet än är för all slags hyllning — fått mottaga bevis på sina lärjungars tillgifvenhet och erkänsla. På hans den 29 sistlidne oktober infallande 60-åriga födelsedag fick han sålunda — utom massor af lyckönskningar från när och fjärran — mottaga en praktfullt utstyrd *fästskrift*, som till firande af dagen utgifvits af »Hvilans Elevförbund» (en öfver hela Skåne spridd förening af f. d. elever) — med bidrag af forna och nuvarande elever vid Hvilan, af f. d. elever samt hedersledamöter i elevförbundet, inalles 23 uppsatser på vers och prosa jämte konstbilagor, bestående af teckningar af skånska landskap samt skånsk folkmusik.

Boken, som utgår i 1000 exemplar endast till abonnenter, inledes med en dikt till fästföremålet af dr A. U. Bååth (en gång lärare vid Hvilan), ur hvilken vi meddela slutstrofen som en lämplig afslutning på denna kortfattade biografi:

Ditt lif blef så rikt som en vårmelodi.
Se, folkets vintersömn är förbi:
du lärt det att lyfta blickarne opp
från jord, där det dvaldes med håg och kropp
till rymder, där själen är klarsynt och fri.

— 5. —

DRIFGARNSFISKE.

Fotografier för HVAR 8 DAG.

TILL HAFS.

Från det rika drifgarnsfiske, som i höst ägt rum vid Bohuslänska kusten, särskildt utanför Marstrand, meddela vi i dag några bilder. Den under sommaren fashionabla badorten visar sig här i en helt annan fysionomi. På kajen stå sill-lådor uppradade och i hamnen ligga hundratals garnfiskebåtar, samlade från hela skärgården. Hvarje middag segla dessa båtar ut till sjös, sätta sina garn och segla påföljande morgon åter in med den fångade sillen.

I allmänhet drifves garnfisket 3 à 4 mil till

hafs. Det är ej ovanligt att garnbåtarne därute öfverraskas af stormar, därvid de få sina redskap helt eller delvis förstörda, och själfva sväfva de också i stor fara. I höst ha ett par fiskare omkommit under garnfiske, lämnande efter sig sörjande anhöriga i knappa omständigheter.

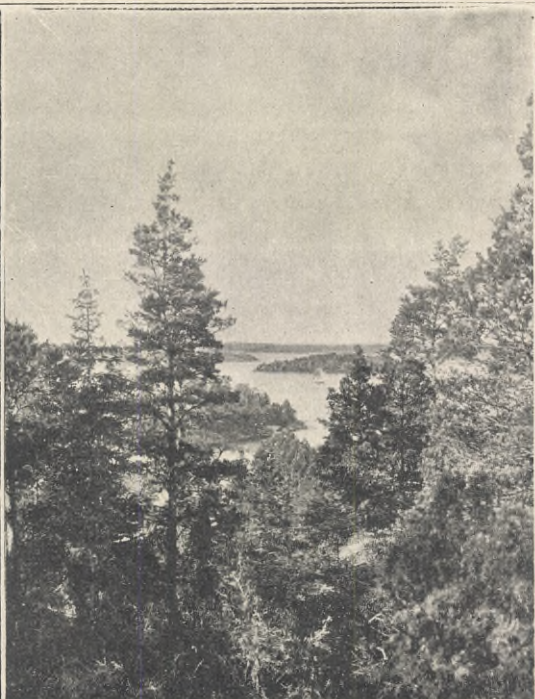
För att hjälpa de stackars fiskarefamiljer, som på hafvet förlora sitt manliga stöd, har i år bildats en nödhjälpsfond för Bohusläns fiskarefamiljer, hvilken fond grundats dels på frivilliga gåfvor, dels på bidrag af fiskarena själfva.

MARSTRANDSKAJEN VID FISKETID.

BÅTLAG AF FISKARE.

FRÅN STOCKHOLMS SKÄRGÅRD. ETT NYTT VILLAOMRÅDE.

Under kulna höstdagar värmer man sig bl. a. med de ljusa, varma sommarminnena och kollationer tillsammans hägkomsterna från *ces beaux jours*.

I Stockholms skärgård har i år dykt upp ett alldeles nytt villaområde, Skarpöborg. Skarpön — hörande till Vaxholm-Rindö-gruppen — är således visserligen yngst af hufvudstadens sommarnöjen, men det kommer nog icke att dröja länge, förrän man skyndat att sätta sig i besittning af det inbjudande området, hvars idylliska fågring äger den svenska östersjönaturens mest lockande drag.

VYER FRÅN SKARPÖBORG.

PAPEGOJAN.

HUMORESK af E. FOURRIER. Från franskan för HVAR 8 DAG.

När en skvadron dragoner blef förlagd till Grenoble kom jag som veterinär till den nya garnisonen. Staden är förtjusande, invånarne voro vänliga och omgifningarne mycket vackra. Jag triffades utmärkt i Grenoble.

Jag bodde vid Rue de Villars i tredje våningen och från mitt fönster kunde jag beundra ett härligt panorama. Alla mina bekanta som kommo på besök voro förtjusta i bostaden och dock vållade den mig stort obehag.

Alldeles under mig bodde nämligen en rentier, en f. d. handskfabrikant. Han var den lycklige ägaren af en papegoja och jag vet inte något djur, hvars grannskap är mig outhärdligare. Dess kraxande skri spränger ju ens trumbinnor! Om den

talar, så upprepar den ideligen samma sats — det är så man kan bli förryckt!

Min grannes papegoja var gräsligt ful. Hon hade i alla tider fått för mycket att äta och var nu bekajad med gikt, så att hon knappt kunde hålla sig upprätt på sina svullna ben och dessutom hade hon till följd af en hudsjukdom nästan alldeles förlorat fjädrarne.

Hvad kan väl förmå en hederlig köpman, som slagit sig till ro, att hålla en papegoja? Outgrundliga hemlighet!

Denna papegoja beredde mig afgrundskval. Hela dagen kraxade den och upphörde endast kraxa för att »tala», d. v. s. med tonfallet hos en fonograf mödosamt ideligen upprepa en och samma mening:

»Då' verkligen mycket vackert, Jacquot!»

Jag hade kunnat strypa henne.

När vädret tillät det, ställde handskfabrikanten det dumma djuret på balkongen alldeles under mina fönster, och så fort jag bara visade mig, vände fogeln sina runda uttryckslösa ögon mot mig och skrek sitt eviga: »Då' verkligen mycket vackert, Jacquot!» Maskinen var uppdragen och då var det inte möjligt att stoppa den.

Det kunde ej fortsätta på det viset, jag skulle blifvit galen af det!

Jag började fundera, hur jag skulle kunna beröra mig från papegojan. Om den blott finge någon liten åkomma, tänkte jag, och en inre röst upprepade denna tanke. Kunde man inte skaffa den det?

Först tillbakavisade jag med afsyk denna onda tanke, men så småningom vänjde jag mig vid den. Med halfva medel utträttas ingenting! — om jag skulle kureras mitt lidande med arsenik? Från detta förslag till en »intoxication», som det heter på de lärdes språk, var blott ett steg.

Jag tog det steget.

Jag köpte arseniksyra. Genom de öppna fönstren hällde jag försiktigt en smula på maten i burenen. Detta upprepade jag under flera dagar.

Tidigt hvarje morgon var mitt första göra att gå till fönstret och spana efter resultatet. Den fördömda papegojan fanns ännu kvar, lefde ännu och var till och med mycket kryare än någonsin förut. Fötterna voro inte så svullna, det syntes tydligt, och aldrig hade gikten plågat henne mindre. Den började nästan försvinna.

Jag kurerade papegojan! Denna misstanke uppstod genast hos mig.

Jag erinrade mig en roman som jag läst om en falsk tjänare, hvilken mutad af de kommande arvingarne försöker att döda sin matmor. Han ger henne dagligen små doser arseniksyra. Hon är bröstsjuk och det intagna gifftet gör henne frisk i stället för att medföra döden. Taget i små doser är arsenik just ett stärkande medel.

Arseniken verkade på papegojan som ett medikament. Jag bidrog att förlänga dess tillvaro! Detta hade för mig bort vara en vink af ödet att afstå från mina onda afsikter. Men tvärtom blef jag nu alldeles utom mig af raseri öfver djurens existens och jag beslöt att förstora doserna. Jag tog det hvita pulvret och strödde och strödde, så att hela burenen var betäckt liksom med hvit snö, hvilken emellertid sedan bortfördes af luftdraget.

Jag satte mig vid mitt skrifbord och väntade.

En kvarts timma förgick, utan att någonting hördes af, och så ännu en kvart. Då ringer det plötsligt häftigt på min klocka. Jag skyndar mig att öppna.

En förtjusande ung flicka står andfådd framför mig:

»Ack, min herre», ropar hon upprörd, »jag ber er, kom fort till mina föräldrar, vår papegoja håller på att dö! Mamma håller så mycket af vår Jacquot!»

Vid detta utbrott af smärta kände jag något liknande ånger. Straffet börjar redan, tänkte jag.

Jag följde min vackra ledsagarinna så fort som möjligt. Handskfabrikantens hela familj var förtviflad. Vid min ankomst hördes *à tempo* ett trefaldigt utrop:

»Ni kan rädda vår Jacquot, inte sannt?»

Jacquot var ömklig att skåda. Denna gång hade jag inte skjutit bom. Jag försökte, naturligtvis utan minsta hopp om framgång, att gifva fogeln ett kräkmedel.

För sent!

Det olyckliga djuret vände sina runda ögon mot mig och stammade med ansträngning:

»Verkligen mycket vackert — —»

Hon hann inte längre, förrän allt var förbi.

Jag ämnade gå min väg, när handskfabrikanten hejdade mig.

»Förlåt, min herre», sade han, »vill ni säga mig hvad jag är skyldig er för besväret?»

Trots allt måste jag erkänna att denna fråga dref blodet till hufvudet på mig. Skulle jag taga emot pengar också! Jag var lika god som den där läkaren, om hvilken det berättas att han i närheten af sin bostad öfverföll de förbigående med en dolk för att sedan erbjudas dem sin hjälp.

»Ni är inte skyldig mig någonting», svarade jag, »jag har ingen enskild praktik».

Och jag försvann så fort jag kunde — — —

För att tacka mig kom handskfabrikanten ett par dagar därefter på visit. Jag besvarade besöket. Dottern hade stora, mörka, underbart vackra ögon, som förtrollade mig. Jag kom dit allt oftare och var till slut en ständig gäst i familjen.

Jag skrapade fiol en smula och Bertha — det var hon — spelade piano »snällt» som en familjeflicka. Vi slogo ihop våra talanger. Vi spelade tillsammans — men tyvärr inte harmoniskt. Jag såg på min medspelerska och glömde att titta på noterna. Takten blef därefter, jag kom alltid haltande efter. Oftast spelade vi så utan vidare, hvilket inte hindrade föräldrarna att applådera lifligt.

De funno våra musikaliska prestationer utmärkta. »O, det var briljant speladt!» utropade de ofta.

En afton kom jag som vanligt med min fiollåda under armen. Plötsligt blef jag stående som fastvuxen på tröskeln. Jacquot satt med glänsande ögon i sin bur midt framför mig.

Jag skyggade ett steg tillbaka.

När Macbeth visade sig för Bancos vålnad måste han ha kännit sig så till mods.

»Det är Jacquot», sade handskfabrikanten, »vi ha låtit stoppa upp henne hos en fogelhandlare i Paris för att göra eder en present af henne. Inte sannt, ni är väl så snäll tager emot den?»

Hvad skulle jag göra? Jacquot i denna gestalt var ju inte så farlig...

Att min förbrytelse skulle sluta med förlofning och bröllop faller väl af sig själf. Bertha är den bästa hustru af alla, jag den lyckligaste äkta man. Jacquot, som grundat vår lycka, blickar ned på oss från sin pinne.

En dag, när Bertha och jag sutto tillsammans, kastade hon en blick på papegojan och sade:

»Hon var allt förtjusande rar».

»Ja, då!»

»Men hur kan man dö så där hastigt af gikt?»

»Det är mycket enkelt», svarade jag, »gikten hade just nått hjärtat» — och därpå öfverhöljde jag min fru med kyssar, så att hon inte vidare kunde tänka på papegojan...

STORTINGETS HÖGTIDLIGA ÖPPNANDE.

PRINS GUSTAF ADOLFS TROHETSSED.

Fotografi för HVAR 8 DAG.

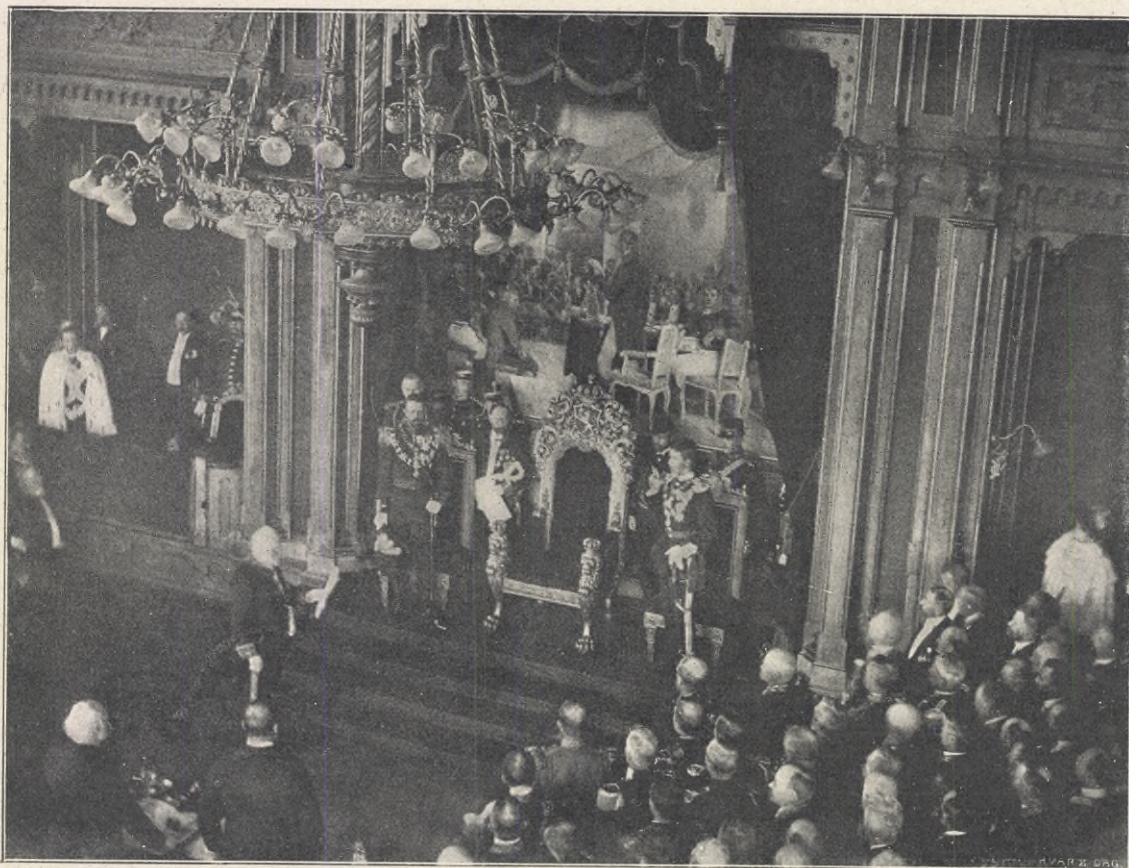

Foto. Skarpmoen, Kristiania.

Prins Gustaf Adolf aflägger trohetseden inför Stortinget. Statsminister Steen förestafvar formuläret. Längst till vänster synes kronprinsessan och i nedre hörnet framför de kungliga stortingspresidenten Berner.

Det nya norska stortinget — i ordningen det femtionde — öppnades under sedvanliga högtidligheter den 24 oktober. Men till dessa öfliga ceremonier kom denna gång en akt, som förlänade det hela en särskildt stämmingsfull prägel — prins Gustaf Adolfs trohetsed. Norges blifvande konung, nu 18-årig, framsade inför representanterna för norska folket sitt trohetslöfte mot konstitutionen och monarken. Som bekant, aflade h. k. h. i fjöl inför svenska riksdagen sin trohetsed som svensk arfprins.

Att h. m:t konungen af sjukdom var hindrad närvara vid detta stortings öppnande var en stor misräkning, hvars bitterhet dock mildrats af det glädjande faktum, att den älskade monarkens tillstånd hastigt förbättrats.

Den norska hufvudstaden företedde den 24 oktober ett verkligt millionstadsflö på de slottet och stortingsbyggnaden omgäfvande gatorna. Carl Johansgaden var ett enda vimmel af icke blott skådelystna »backfischer» och mera reserverade fruar och fröknar, utan äfven departementers och affärsers manliga »inbyggare» utgjorde en stor del af publiken. *Tout Christiania* var på benen.

Klockan 1 ankommo de kungliga, kronprinsen, kronprinsessan och prins Gustaf Adolf, och strax

därefter försiggick stortingets öppnande. Så kom det högtidliga ögonblicket för edens afläggande. Prinsen och hans fader hade tagit plats på hvar sin sida om tronen. Statsminister Steen träder fram och föreläser följande edsformulär, som prinsen eftersäger med uppräckt hand och kraftig, väljudande stämma:

»Jeg Oscar Fredrik Wilhelm Olaf Gustaf Adolf lover og sværger at vise Kongeriget Norges Konstitution og Hans Majestæt Kong Oscar II Lydighed og Troskab, saasandt hjelpe mig Gud og hans hellige Ord.»

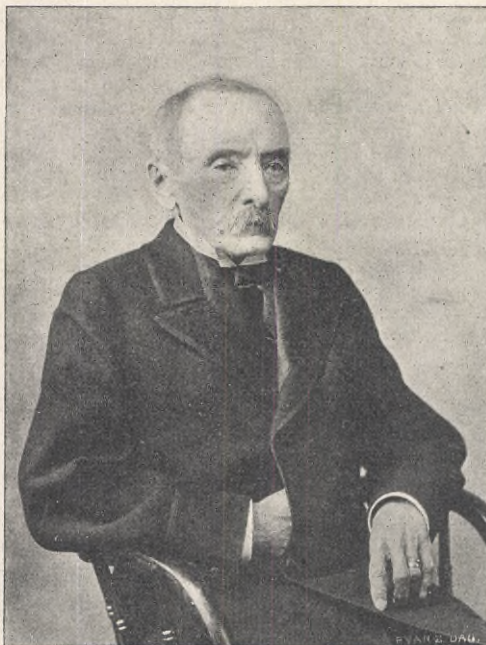
Den unge fursten talade högt och distinkt, hvarje ord hördes i den aflägsnaste vrå i den stora salen och »inte den värste vensterman kunde märka någon som hälst brytning på svensk accent», heter det i ett referat.

Det var en sällsynt högtidlig stämning under detta stortings öppnande, vid hvilket kronprinsfamiljens närvaro och sympatiska framträdande gjorde ett högst angenämt intryck på alla. Särskildt var man glad att få se landets blifvande drottningens ståtliga gestalt, och hennes uppriktigt vänliga hälsningar gingo ock till de norska undersåtarnes hjärtan, hvilka förvisso klappa i samma takt som de svenska för ett älskadt konungahus.

RIKSKANSLÄRSSKIFTET I TYSKLAND.

FRÅN VÅR BERLINKORRESPONDENT.

Den gamle, kroppsligt och andligt svage furst Clodwig af Hohenlohe-Schillingfurst har slutligen lämnat den mäktiga tyska rikskanslärsposten i andra händer, mäktig nämligen om innehafvaren är en kraftig, energisk man. När furst Hohenlohe år 1894 öfvertog arvet efter Caprivi, väntade man sig temligen allmänt, att den då redan 75-årige mannen ännu mindre än sin företrädare skulle äga förmåga att låta sin personlighet framträda i rikets högsta ämbetsställning. Detta har också bekräftats; furst Hohenlohes största betydelse ligger därför icke i hvad han positivt utträttat, utan hvad han negativt verkat, d. v. s. såsom återhållande och dämpandeförst

FURST HOHENLOHE.

och främst då det gällt handlingar ofvanifrån. Härom kommer först en senare historia att kunna lämna fullt besked. För hvarje år som gått har furst Hohenlohe gifvetvis blifvit bräckligare, så att han nu mera föreföll såsom skuggan af ett lif än det pulserande lifvet själf. Här af kom det sig att han numera endast var ett namn på rikskanslärsposten; i Preussen regerade i hans ställe vicepresidenten i statsrådet v. Miquel, och v. Bülow skötte till-

samman med kajsaren utrikesangelägenheterna, så själfständigt till och med, att alla de viktiga besluten i Kinafrågan lära hafva fattats utan att rikskanslären bekymrade sig därom.

Grefve Bernhard v. Bülow, utrikes statssekreterare under Hohenlohe, har

GREFVE von BULOW
Tysklands nye rikskanslär.

utrikespolitiska området. I fråga om den inre politiken har den nye rikskanslärn redan hunnit erinra det samlade statsministeriet om nödvändigheten af en enhetlig regering såsom oefftertergiffelig förutsättning för den fasthet och målmedvetenhet i den inre politiken, som landet behöfver och fordrar. Härmed antydes att han ämnar förhindra den regellösa intressestrid, som under de senare åren härskat inom den preussiska regeringen.

*

Till grefve von Bülows efterträdare såsom utrikes statssekreterare är friherre Emil v. Richthofen utnämnd. Han är son af den förre gesandten i Stockholm v. Richthofen och född 1847, alltså två år äldre än rikskanslärn.

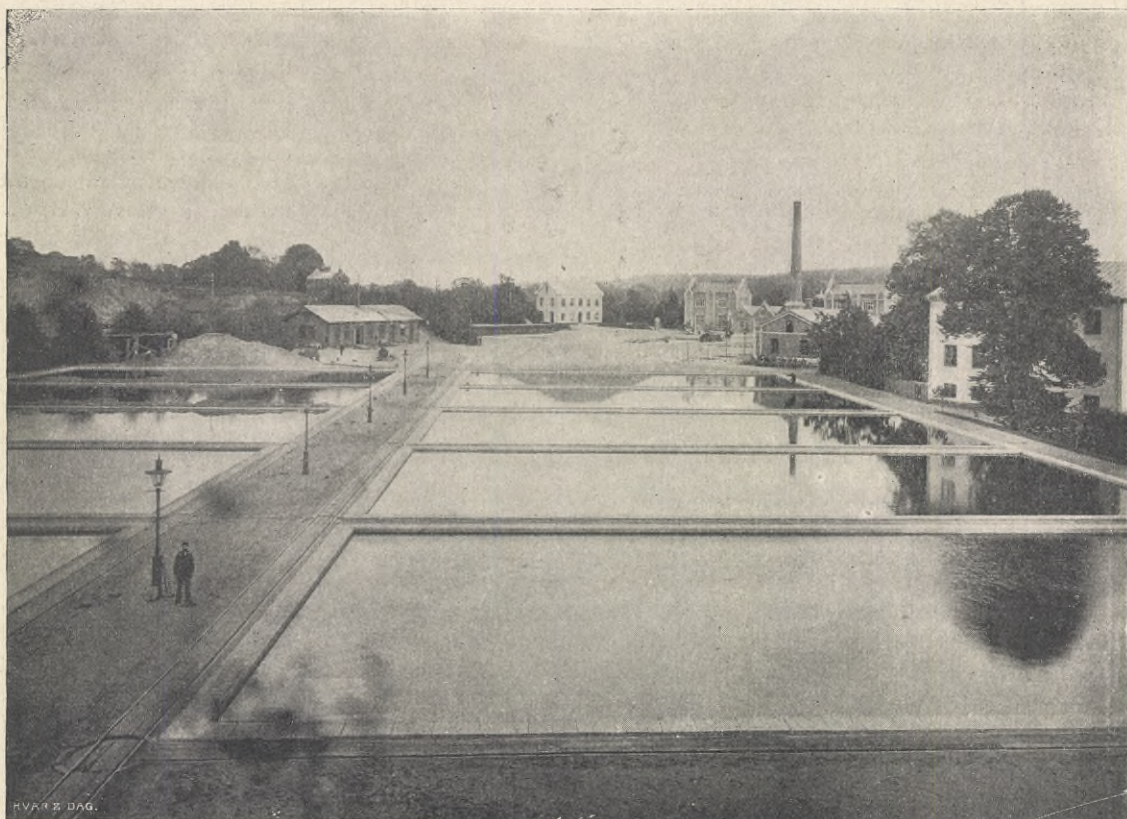

FRIHERRE von RICHTHOFEN
Tysklands nye utrikes statssekreterare.

DE GAMLA TORGBRUNNARNAS ARFTAGARE.

HUFVUDSTADENS VATTENVERK.

STOCKHOLMSBREF. — Fotografierna tagna för HVAR 8 DAG af fotograf Ellqvist, Stockholm.

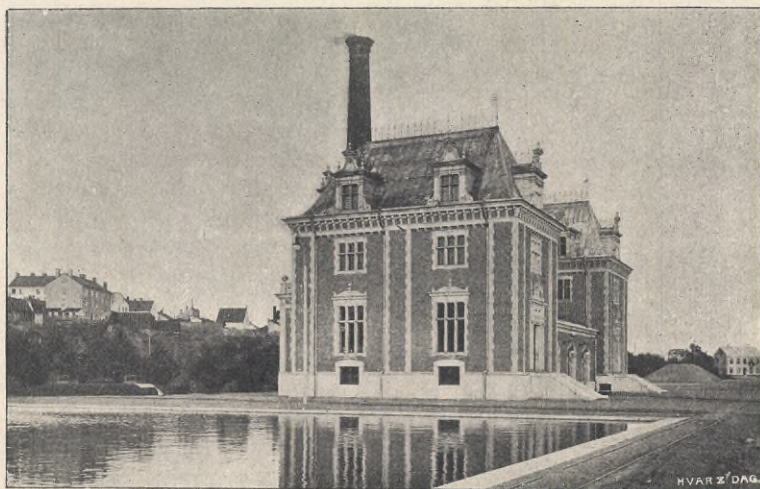

FILTRERBASSANGERNA.

För en tid sedan innehöll HVAR 8 DAG en fotografi af den gamla brunnen på Brunkebergs torg, hvilken i dagarne undergått en välbehöflig renovering och nu ser ut att kunna äfven för våra barnbarn berätta, hur våra förfäder hade sitt vattenledningsväsen ordnadt. Kort efter det att denna kvarleva från det gamla Stockholm tilldragit sig uppmärksamheten, fästas den — genom explosionen i vattentornet vid Mosebacke torg — vid det vattenledningssystem, som tagit arvet efter de gamla torgbrunnarna. Det kan icke skada, att vi, som dagligen draga fördel af detta systems bekvämligheter, erinra oss, när och hur det tillkommit — om vi öfverhufvud taget hört talas om det törut — och hur det fungerar.

Kapten F. V. Hansen, som med nit och skicklighet utöfvar högsta tillsynen öfver hufvudstadens vattenledningsväsen, berättar själf därom, att åtminstone på 1500-talet vattenledningar voro kända i vårt land — 1554 skref Gustaf Wasa till hertig Erik om sin »Öffnerländskt watukonstener, benempd Jacob Essell» — och att i riksrådets protokoll för den 10 oktober 1638 läses: »Vardt ock omtalt, att handlasskulle medh Fermin Mazalet om vatukonsts uprät-

tande här i staden, then deriverades i alle huus, ther till hvar, som huus ätte, måtte Contribuera» d. v. s. en fullständig vattenledning med inledningar till husen, ehuru det dröjde ett par hundra år, innan tanken förverkligades. Under tiden fick man nöja sig med sina brunnar, hvilka visserligen icke voro så usla, att de intet vatten gäfvö, men väl ett ganska omtvistligt sådant. Bäst lär torgbrunnen i Brunnbacken ha varit, utom »när Saltsjön föll in i Mälaren». Under 1600- och 1700-

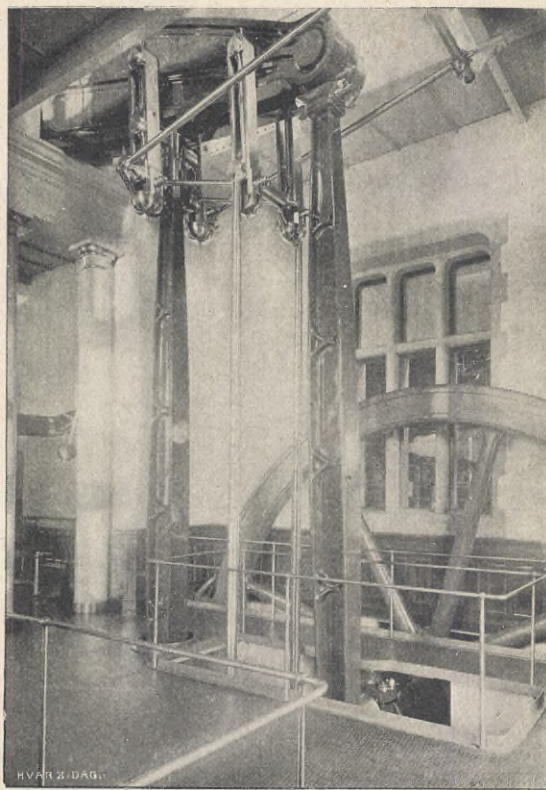
NYA MASKINHUSET.

talen inrättades ett och annat vattenuppföringsverk, såsom till riksbanken, rådhuset och slottet, men först mot midten af 1800-talet blef det på allvar fråga om att skaffa Stockholm en modern vattenledning. Och 1855 beslöt Stockholms sockenstämmonämnd, att en allmän ledning för filtrerad vatten skulle här i staden anläggas och att för sådant ändamål ett lån af högst 766,666 rdr 32 sk. banko eller 1,150,000 kr. skulle få upptagas. Stockholms stads brandförsäkringskontor samt magistraten och borgerskapets äldste skulle lämna ett bidrag af 35,000 rdr banko årligen i tio års tid. Förslaget var utarbetadt af kaptenen vid väg- och vattenbyggnadskåren F. V. Lejonancker. Och sommaren 1861 kunde den nya vattenledningen efter en högtidlig invigning tagas i allmänt bruk.

Om det är santt — och det är det naturligtvis — att vattenförbrukningen är en mätare af hygienens, så ha vi sannerligen skäl att vara både stolta och glada. Redan 1895 förbrukade vi — det låter otroligt, men är santt — nära 94 liter hvar om dygnet, och nu närma vi oss väl 100-talet, som vi om somrarne betydligt öfverstiga.

Att Stockholms vattenledning hämtar sitt vatten hufvudsakligen från Årstaviken, som är en vik af Mälaren, är allmänt bekant. Det som icke kommer därifrån, kommer från några brunnar vid vikens stränder.

Från viken och brunnarna upphämtas vattnet af sug- och luftpumpar till filtrerbäddarna, genom hvilkas sandlager det sedan genom sin egen tyngd rinner till behållarna för filtrerad vatten eller de s. k. pumpbrunnarna. Härifrån tages det af tryckpumpar, hvilka sända det ut till rörnätet och de

PUMPEN.

högt belägna vattenreservoarerna. Hvarje pumpverk har en sug- och tryckpump, hvilka äro koplade tillsammans och sålunda arbeta samtidigt. De af hvarandra oberoende vattenverken vid Skanstull och Eriksdal omfatta pumpverk, filtrerbasänger, brunnar m. m. Vattenreservoarerna äro tre: en i Årstalunden, en i Vanadislunden och en i Stadshagen. Vattentornet vid Mosebacke fullbordades 1896.

För skötsel och utvidgning af rörnätet med dess tillbehör äro anställda 2 verkmästare, 9 distriktsmän, som hvardera hafva tillsyn öfver sitt bestämde område, samt nödigt antal smeder, järn- och metallarbetare, handlangare m. fl. Distriktsmännen inom de distrikt, hvilka äro försedda med brandstationer, hafva sin bostad i dessa och medfölja vid utryckningar till eldsvådor för att handhafva vattenledningens brandposter. Den öfriga fast anställda personalen har sin bostad i den 1888 inrättade vattenledningsstationen.

Ledningarne till husen eller de s. k. servisledningarna bekostas och underhållas af vattenledningar intill tomtlinjen. De utföras numera af galvaniserade smidda järnrör eller invändigt tennfodrade blyrör, då deras genomskärning understiger 50 mm., annars af gjutna, asfalterade järnrör såsom det öfriga rörnätets ledningar. Förr användes oförtenta blyrör, men dessa afskaffades, sedan farhågor uppstått för att vattnet i dem skulle bli blyförgiftadt.

Se där några, trots ämnets beskaffenhet, torra notiser om de gamla torgbrunnarnas arftagare.

VATTENTORNET Å MOSEBACKE.

Den elektriska luftjärnvägen Barmen—Elberfeld är ett af de märkligaste kommunikationsmedel, som modern banbyggnadskonst åstadkommit. Den är omkring 13 km. lång och tågen gå 40 å 50 km. i timmen.

Ni ser här dragen af den utländske schackmästare, som hittills är ensam om att ha gästet Norden enkom för att ge prof på sin högt utvecklade schackkonst.

Säval i Göteborg, Stockholm och Köpenhamn, hafva dessa ådragit sig ett stort uppseende äfven utom schackvärlden. Ty till att spela samtidigt t. ex. 24 partier, såsom hr Mieses gjorde i Stockholm, och med den framgången att han vann 16, förlorade blott 4 och gjorde 4 oafgjorda, därtill fordras en oerhördt snabb och säker uppfattnings- och kombinationsförmåga samt en ovanlig spelstyrka.

Allra märkvärdigast är hr Mieses förmåga att på en gång spela åtskilliga blindpartier, då han hvarken anlitar bräde eller pjäser. Partierna ser han dock lika klart för sig »i en andlig spegel» — såsom Taine träffande sagt — som någonsin motstån-

GYP.
EN EPILOG.

Telegrafan har just bragt oss budskapet om att »Gyp» plötsligt blifvit vansinnig samt att hon förts till en af Paris' asyler för sinnessjuka. Utan tvifvel är detta en följd af den själsskakning, som var förknippad med den mystiska enleveringshistorien i somras, och i hvilken ju, som bekant, den mondäna skriftställarinnan spelade hufvudrollen.

Gabrielle de Riquetti de Mirabeau, gift grefvinna *de Martel de Janville*, föddes 1850. Såsom hennes flicknamn antyder, är hon ättling af »*Revolutionens Demonsternes*».

Hon har i ett par tjog böcker målat det specifikt parisiska världslifvet med vaket öga för dess humbug, dess fruktansvärda ytlighet och dess glada glitter. Det är en iskall, hjärtlös ton, som genomgår allt hvad hon skrivit, men rolig är hon ofta, mycket rolig trots stark och otygglad dragning åt det frivola.

Själ en af stora världens mest firade hjältinnor och föga bejakad af fördomar stötte hon den förnäma Faubourg St. Germain för hufvudet genom att vara en slags kvinlig ceremonimästare hos den af Elyséepalatsets glans en smula bländade Felix Faure. — Och det gick många historier om grefvinnan de Janville...

Nu stå vi vid slutet af komedien: Gyp vansinnig! —t—

SCHACKMÄSTAREN MIESES.

darne, hvilkas drag i tur och ordning meddelas honom genom tredje person. Det är endast den sällsynta föreningen af stor minneskonst, fantasi och tankekraft som kan åstadkomma denna värkan. Af hänsyn till sin hjärna spelar Mieses ej gärna fler än sex partier på en gång, men af andra mästare ha ända till *sjutton* (17) blindpartier spelats samtidigt.

Hr Mieses är född i Leipzig 1865. Vid unga år lärde han spelet på de 64 fälten. Mästaretiteln — i den utländska schackvärlden mycket eftersträfvad, när endast den berättigar till deltagande i internationella s. k. mästarturneringar — vann han vid 22 års ålder.

EN MECENAT.

AF RICHARD HARDING DAVIS. Förf. till »Framgång». Öfversättning för HVAR 8 DAG.

Unge Carstairs och hans hustru hade en atelier i hörnet af Femtifjärde gatan och Sjetje Avenuen, där Carstairs målade taflor och mrs Carstairs stoppade strumpor och skref bref hem till sina föräldrar i Vermont. Unge Carstairs hade haft en tafla på »Salongen» och höll på att få en färdig för »Akademien» i London, hvilken han hoppades skulle bli antagen om han lefde nog länge att fullborda den. De voro mycket fattiga. Inte så fattiga, att de behöfde befara att svälta ihjäl, men det fanns åtminstone en möjlighet att Carstairs ej skulle hinna få sin tafla färdig i atelieren, för hvilken han inte kunde betala hyran. Han var mycket ung och hade ingenting att gifta sig på, men hon var villig och hennes anhöriga hade klart för sig att det skulle nog gå bra. De hade blott trehundra dollars kvar nu och det var i slutet af november.

Carstairs begaf sig ut för att taga en skizz af Broadway vid Hundrafemtionde gatan, där den ej var något annat än en landsväg. Han nästan frös fingrarna af sig, under det han höll på att rita af konturerna af de nakna träden och de djupa fårorna i vägen, där vägsmutsen syntes genom snön. Han ämnade måla en gul himmel bakom det hela och ett hus med rök ur skorstenen och ljus i fönstret samt kalla det *Vinter*.

En häst och vagn stannade just bakom honom, och skuggan på snön upplyste honom om, att den åkande betraktade honom från sitt säte.

Carstairs tog ej någon notis om honom. Han brukade få arbete med parkpoliser och barnjungfrur kikande öfver axeln, under det de läto undfalla sig högljudd kritik eller hysteriska skratt. Därför ritade han bara på utan att bry sig om skuggan. När han tittade upp efter en kvarts timma och märkte att skuggan ännu fanns kvar, log han åt denna stumma uppmärksamhet som ägnades hans arbete. När skizzen var färdig, lutade han sig tillbaka och blindade med ena ögat, lade hufvudet än åt den ena än åt den andra sidan och betraktade den med kritisk blick. Då fick han höra en röst bakom sig säga med ett sympatiserande tonfall: »Ganska bra, hva?» Han vände sig om och log åt kritikern, som befanns vara en äldre tjock herre, instoppad i en stor pels, pelsvantar och pelsmössa.

»Ni tar väl inte illa upp att jag tittade på er?» frågade den gamle herrn.

»Nej för all del», menade Carstairs. Den andre tyckte att det måste vara ganska kyligt att sitta och rita i sådant väder och därtill svarade Carstairs ja — men man kunde ju inte få vinter och snö i juni.

»Nej visst», svarade den åkande, »man får ta' det som det kommer. Hur ämnar ni fara tillbaka?»

»Jag går till Hundrafemtionde gatan och tar sedan upphöjda järnvägen».

»Då är det bättre, om ni stiger upp till mig», sade den äldre herrn. »Förstår ni er något på kördon?»

Carstairs steg upp och visade med sina ytt-randen om hästen att han kände till en smula om åkning. Detta tycktes fägna den gamle och han betraktade Carstairs med en gillande blick. Han gjorde honom därpå en mängd frågor om hans arbete och talade om att han själf rådde om åtskilliga goda taflor, men han medgaf att det var på förslag af sin hustru och dotter som han köpt dem. »Dom fick mig att köpa dem i Paris», sade han, »och de kostade en hel massa pengar och ännu

mera innan jag fick dem genom tullen». Han uppgaf namnen på målarna och frågade Carstairs, om han någonsin hört talas om dem. Carstairs svarade att han kände dem alla och hade studerat för några af dem.

»De äro ganska fina, förmodar jag», hörde den körande sig för.

»Ja då», svarade Carstairs, »ni behöfver inte vara rädd för att förlora något på den affären. De taflorna bli värda mer för hvarje år».

Detta tycktes den gamle herrn vara ett mycket fint sätt att uppfatta hans galleri och han sade, när de hunnit fram till atelieren, att han gärna skulle vilja vara tillsammans med mr Carstairs en stund till och se hans taflor. Hans namn, sade han, vore Cole. Carstairs frågade honom leende om han var släkt med järnvägs-kungen, hvilken tidningarne kalla »Kung Cole», och han blef något förlägen när den gamle herrn allvarsamt svarade att han vore kung Cole själf. Carstairs fick en glad lust att hålla honom fångslad i atelieren och begära gisslan för hans frigifvande. Någon höll hästen åt dem och de två herrarne gingo upp till sjetje våningen och stego in i atelieren, där de funno den vackra mrs Carstairs sysselsatt med att laga sin mans skjortor. Hon fortsatte ostördt därmed under det järnvägs-kungen, som föreföll att vara en mycket vänlig och okonstlad man, gick omkring i atelieren och besåg taflorna, fast utan att säga ett ord.

Det hade varit mycket kallt att åka och Carstairs kände sig frusen, hvarför han tog det varma vatten, som hans hustru hade till sitt te, samt något skottsk whisky och en skifva citron och fyllde i ett glas åt sin gäst och ett åt sig själf. Mrs Carstairs steg upp, lade socker i Kung Coles glas och rörde om det åt honom och smakade på det ur skeden när hon lade bort den. Den gamle herrn skrattade gemytligt när hon satte det i halsen. Därpå tände han en cigarr och slog sig ner i en stor länstol samt gjorde några frågor tills, innan de själfva visste af det, det unga paret hade berättat en hel del om sig — nästan allting utom att de voro fattiga. Det kunde han aldrig ana, trodde de, ty atelieren var så nätt möblerad och låg i en sådan fin stadsdel. Det var sent på eftermiddagen och aldeles mörkt när deras gäst tog afsked, utan att ha yttrat det minsta om målningarne som han sett och utan att alls ha uttryckt sin önskan att köpa någon.

De blefvo högst förvånade, när järnvägs-kungen några dagar efteråt ringde på och bad att få stiga in och bli varm samt bli bjuden på ett glas till af samma sort som sist. Han gjorde detta sedan mycket ofta och de kommo att tycka mycket om honom. Han sade att han inte frågade efter sin klubb och att hans rum hemma påminde alltför mycket om affär, på grund af alla de stora företag han funderat öfver där. Men deras atelier var så ljus och varm och de själfva påminde honom, sade han, om de dagar då han själf var nygift, innan han var rik. De försökte föreställa sig huru han skulle ha sett ut som nygift, men förgäfvos. Mrs Carstairs var emellertid säker på, att han inte alls varit lik hennes man.

* * *

Bland de unga män som brukade uppvakta fröknarne Cole var en konstlilettant, som fått ärfva en del pengar. Han hade haft en atelier i Paris, där han tillbragt de senaste två åren och han ville

— sade han vid middagen hos Cole's en dag — ha en i Newyork.

Gamle mr Cole satt helt nära honom och bara undrade när rätterna skulle taga slut, så att han kunde komma upp på sitt rum. Han var lika angelägen om de middagar hans fru gaf, men hon fick honom alltid att vara med på dem. Han kunde aldrig komma ihåg om rostbiffen kom före eller efter fogeln, och han satt just och försökte gissa hur länge det skulle dröja innan han skulle få lof att aflägsna sig, då han hörde den unge mannen vid sin dotters sida yttra sig.

»Den enda atelier, som jag skulle vilja ha», sade den unge mannen, »är för närvarande upptagen. En ung Carstairs disponerar den för tillfället, men han ämnar släppa den nästa vecka, då jag flyttar in. Han har inte lyckats bli af med sina taflor och han och hans hustru skola flytta till Vermont och bosätta sig där. Jag tycker synd om pojken, för han är verkligen mycket duktig och behöfver bara en god 'start'. Men det är nästan omöjligt för en ung artist att komma fram här, förmodar jag, såvida inte han har en del bekantskaper eller någon som är känd köper hans arbete».

»Ja, visst», svarade miss Cole artig.

Mr Cole åt inte mera den middagen, utan satt helt tankfull tills han fick lof att gå. Därpå gick han ut i tamburen och tog på sig rock och hatt.

Carstairs och hans hustru höllo på att »afmöblera» ateliern. De funno det vara mycket svårare att plocka ned och packa ihop alla sakerna än det varit att taga upp dem och placera dem på lämpliga ställen, där de skulle taga sig bäst ut.

Ateliern såg verkligen mycket naken ut, ty väggprydnaderna och de gammalmodiga gardinerna och portiererna hade tagits ner från väggarna och taflorna och vapnen och allt annat lägo spridda öfver hela golvet. Det var endast en vecka till jul och nästan den mest olämpliga tid att vräka ut sig själf. »Och det svåraste är», sade mr Carstairs, i det han rullade ihop en matta och satte sig på den, »att draga sig tillbaka och nödgas erkänna att man gjort fiasko».

»Gjort hvad?» utropade mrs Carstairs indignerad. »Skäms du inte? Du har inte gjort fiasko. Det är Newyorksborna som inte förstå sig på det fina när man visar dem det. De köpa alla de där otäcka franska taflorna därför att de kosta pengar och äro målade i skrikande färger, men de förstå icke hvad som är äkta och värdefullt. De ha inte fått sådan uppfostran och få den ännu inte på femti år».

»Femti år är lång tid att vänta», svarade hennes man resigneradt, »men om det behöfs så kunna vi ge dem så lång tid. Men vi, som skulle ha varit utomlands och ätit middag hos Bignon och haft en atelier i Montmartre!»

»Nåja, du behöfver inte påminna om den saken just nu», sade mrs Carstairs i det hon skakade en gammal schal, »det är inte vidare roligt».

I detsamma hördes en knackning på dörren och järnvägskungen steg in, höljd af snö. »Gud bevara mig», utropade Kung Cole, »hvad har ni för er?»

De talade om att de skulle flytta tillbaka till Vermont för att tillbringa julen och återstoden af vintern där.

»Ni kunde ha låtit mig få veta att ni ämnade resa», sade kungen. »Jag hade något mycket viktigt att säga er och ni hade så när smitit undan.»

Han slog sig ned så bekvämt han kunde och tände en stor svart cigarr, hvilken han tuggade under det han rökte. »Ni vet», sade han, »att jag

är från Connecticut. Jag rår ännu om den gamla fädernegården där och en hyresgäst bor där. Jag har ett hus i London, eller hustru min rättare sagdt, och ett i Skottland och ett i Bretagne, ett châteaueu, och ett i — well, jag har en hel mängd lite hvarstans. Jag har aldrig varit på jaktstället i Skottland — mina söner fara dit — eller i mitt hus i London, men mitt ställe i Frankrike har jag besökt och näst en enda plats i världen tycker jag bäst om det. Det ligger omgifvet af höga träd på en höjd, hvarifrån man kan se fartygen hela dagen och flickorna i sina kulörta kjolar fångande de där små fiskarne, som man äter med groft bröd. Jag brukar resa dit på sommaren och sitter där på min utsikt och känner mig så väl till mods, som om jag rådde om hela kusten och hela hafvet så långt jag kan se. Jag har köpt många taflor från Bretagne och flickorna ha låtit fotografera mitt ställe där med sig själfva och sina vänner i grupper på stora terrassen. Men det har aldrig varit just, hvad jag minnes, af platsen.

»Hvad jag ville fråga är, om ni vill fara upp till min gamla fädernegård i Connecticut och måla af den så som den står för mig sedan jag var pojke, så att jag kan ha den i mitt rum. En tafla med boskapens gångstig från vattningsstället vid foten af kullen och säden på åkern, det hela just när solen går ned. Och när ni är färdig med det, så skulle jag vilja ha er att som pendant måla af mitt châteaueu och göra små skizzer af fiskarena och flickorna i sina stora hvita hattar, bara fötter och röda kjolar, precis som ni själf tycker. Ni kan bo hemma i fädernegården till den första taflan är färdig och sedan kan ni fara öfver till Bretagne.

»Jag ser ingenting orätt i att måla en tafla på beställning, eller hur? Ni målar ett porträtt på beställning. Hvarför skulle ni inte måla ett gammalt hus eller ett vackert slott på en klippa måla nedanför. Om ni vill, så slå vi till och göra upp saken med detsamma!»

Mrs Carstairs hade hela tiden stått med en tafla utan ram i ena handen och en pensel i den andra och hennes man hade suttit på en hoprullad turkisk matta och försökt att inte se på henne.

»Jag skulle mycket gärna vilja det», sade han okonstladt.

»Det är bra», svarade järnvägskungen vänligt. »Ni behöfver väl handpengar, kan jag tro, liksom juristerna. Men gör ert bästa med de två taflorna och kom ihåg hvad de betyda för mig och ingjut hemmets ande i dem. Det är mitt hem ni målar, ni förstår mig väl? Jag tror att ni gör det. Det är därför jag bad er i stället för att fråga andra. Nu vet ni hvad jag känner om den saken och ni är snäll sätter in känsla i taflan. Och hvad priset angår, så begär hvad ni vill, och ni kan lefva i mina hus och på min bekostnad tills arbetet är färdigt. Om vi inte skulle träffas innan dess», sade han i det han lade en check på bordet bland penslarne, färgtuberna och cigarrerna, »så önskar jag er en god jul».

Och därpå skyndade han sin väg ifrån deras tack och lämnade dem ensamma.

Taflorna från Bretagne voro året därpå utställda i Paris och på vintern i Newyork, där de — eftersom de på ramen buro numren från »Salongen» — genast blefvo uppskattade och många frågade efter priset. Men svaret blef att de redan voro sålda till mr Cole, järnvägskungen, som äfven köpt utställningens stora succès — ett vinterlandskap med en gammal farmarebyggnad, det hela kalladt *Hem*.

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

FÖDELSEDAGAR.

J. J. EKMAN.

En af Göteborgs stads mest bemärkte män, grosshandl. *Johan Jakob Ekman*, fyllde den 25 oktober 85 år.

Stadens stadsfullmäktige bragte vid sammanträde samma dag sin hyllning åt den vördade äldringen, hvilken varit fullmäktiges ordförande från våren 1869 till hösten 1887, nära ett kvarts sekel. I samhällets utveckling har hr E. gjort en storartad insats just under ett högst betydelsefullt skede af densamma. Under en lång följd af år var han äfven ledamot af riksdagen såsom en af dess mest framstående medlemmar. Den högt förtjände medborgaren är lycklig att njuta sin älderdoms otium vid bästa andliga och lekamliga krafter.

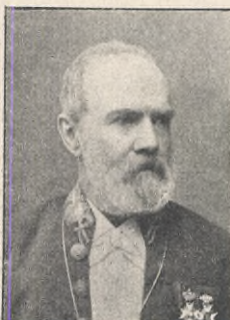
Borgmästaren i Ystad *Berndt Petersson* fyller den 10 nov. 50 år. Borgmästare P. var stadsfogde i Ystad 1879—1884, blef rådmän 1888 och utnämndes till stadens styresman året därpå. I denna egenskap har borgmästare P. verkat mycket godt för detta vakna sydsvenska samhälles framåtgående i olika afseenden. Hans förmåga har naturligtvis äfven tagits i anspråk för många förtroendeuppdrag inom staden och orten.

B. PETERSSON.

JUBILEUM.

Auditören vid Vestgöta regemente *Alfred Grenander*, Sveriges äldste i tjänst varande auditör, hade den sistlidne 16 oktober varit i ordinarie statstjänst 50 år. G., som är född den 18 april 1824, erhöll nämligen sin fullmakt den 16 oktober 1850. Auditör Grenander har bevistat 16 riksdagar som medlem af borgarståndet, 13 som ledamot af Andra kammaren, varit statsrevisor, ordförande i Sköfde stadsfullmäktige i 18 år, landstingsman, jourhavande direktör i Städernas allmänna brandstodsbolag 1884—94.

A. GRENANDER.

DÖDSFALL.

Den 13 okt. afled i Norrköping en af stadens driftigaste affärsmän järnhandl. *Emil Emanuel Hellman* i en ålder af 46 år. H. öfvertog i början af 1880-talet Lidbergs järnaffär, hvilken genom hans duglighet utvidgats till en af stadens främsta. Hellmans praktiska begåfning togs och i anspråk för stadsfullmäktige och han innehade flera andra kommunala uppdrag. Väfnast, redbar och anspråklös skall han länge lefva i minnet där han verkat.

E. E. HELLMAN.

Nestorn bland Sveriges borgmästare, *Adolf Napoleon Curman* i Skeninge, hädankallades d. 19 okt. i en ålder af nära 93 år. Under ett halft sekel har borgmästaren Curman haft sin verksamhet i den gamla staden vid Skenaån och under sin långvariga utöfning af borgmästareämbetet gjort sig mycket omtyckt och aktad. Ända till inemot slutet var den gamle borgmästaren, som under de sex senaste åren åtnjutit ständigt tjänstledighet, nog lycklig att äga en för sin höga ålder högst sällsynt friskhet till både själ och kropp.

A. N. CURMAN.

I Engelholm afled den 24 ds en af stadens mera bemärkte män, chefen för Skånebankens afdelningskontor på platsen, f. majoren greve *Lage Posse*, nära 80 år gammal.

Greve Posse var broder till f. statsministern greve Arvid Posse. I unga år ägnade han sig åt militäryrket, men sedan han som chef för en skvadron af n. v. Kronprinsens husarregemente blef bosatt i Engelholm, togs hans tid så i anspråk af kommunala uppdrag och göromål i ofvannämnda bankinstitut, att han begärde afsked från sin militärtjänst. Under sin mångåriga verksamhet hade greve P. gjort sig allmänt aktad och värderad af dem, med hvilka han kommit i beröring.

M. A. STRÖMQVIST.

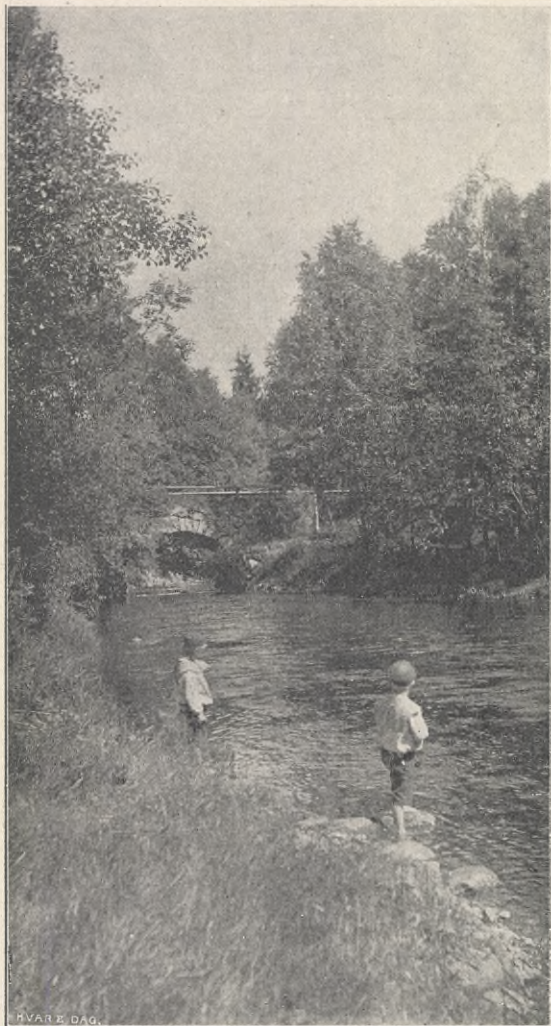
F. d. öfveringenjören i landbruksstyrelsen *Jakob Heurik Magnét* afled den 18 oktober i sitt 70de år. Med öfveringenjör M. bortgick en person, hvars verksamhet varit af stor betydelse för det svenska jordbrukets höjande — han var en af de bästa befordrarne af dettas uppsving från tiden för vattenafledningslagens antagande. År 1857 blef M. statens landbruksingenjör och tjänstgjorde i Norrbottens, Kalmar, Blekinge och Stockholms län. Utnämnd till öfveringenjör i landbruksstyrelsen 1889 tog han afsked i fjol, men har sedan verksamt deltagit i Egnahems-komiténs arbeten. M. var en i sitt fack mycket kunnig, af alla högt aktad personlighet, som länge skall lefva i kär hägkomst.

J. H. MAGNÉT.

En af Borås äldste och mest ansedde affärsmän, järnhandl. *Mårten August Strömquist*, lyktade den 12 okt. sina dagar efter en längre tids aftynande, 62 år gammal. S. hade tack vare sin redbarhet och intelligens kommit att spela en afsevärd roll i stadens samfundslif och hans många förtroendeuppdrag vittnade bäst om det anseende han åtnjöt. Ett stort antal vänner stå jämte de anhöriga sörjande vid griften.

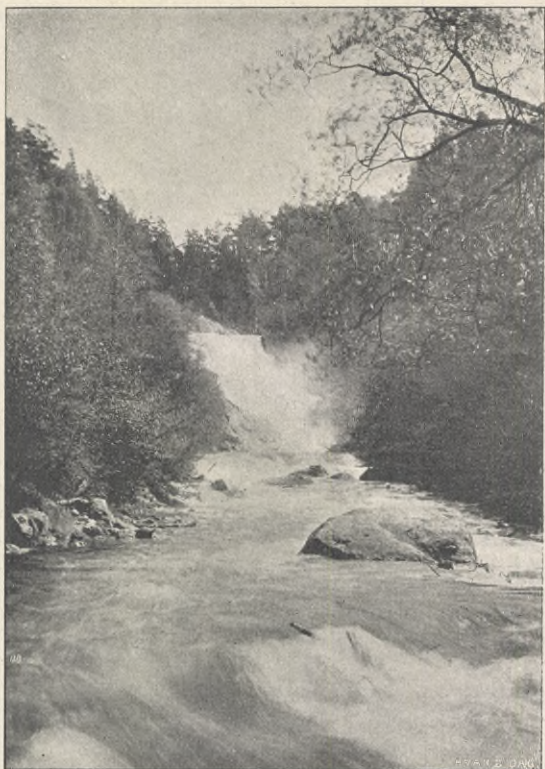
Ingeniör E. Forsslund, Gäfle.

HEDERSOMNÄMNANDE.

Dessa tre fotografier erhöillo bl. a. *hedersomnämnan*de vid vår fjärde täflan för amatörfotografer.

Den vackra »idyllen» är en lika lyckad som anslående tafla. Man får för pojkarne skull hoppas att fångsten blef god, så att äfven de vid hemkomsten fingo — hedersomnämnan

De andra fotografien visar ett tjusande sceneri från det natursköna Huskvarnas omgifningar, hvilkas fågning är allmänt bekant vida omkring.

Herr A. L. Lundgren, Huskvarna.

HEDERSOMNÄMNANDE.

Vyn från Marstrand visar parti af utloppet en sommaraf

ten, en sådan härlig af

ten då stränderna äro kantade af sommargäster, hänförda af det storslagna skådespel en solnedgång där bju

Herr James Sandberg, Göteborg.

HEDERSOMNÄMNANDE.